

ตำบลคลองพน

อำเภอคลองท่อม จังหวัดกรุงบี

สำนักส่องฟัน รวมพลัง สุวัสดิ์พ่อเพียง

สารบัญ

- ๐๖ สภาพแวดล้อม
- ๐๕ ความเป็นมา
- ๐๔ ก้าวเดินด้วยความพอเพียง
- ๒๐ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๕ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๓๒ แผนที่ความรู้
- ๓๔ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้
- ๓๕ ภาคผนวก

นิยามความพอเพียงของตำบลคลองพน

“การรักษาประเพณี รักษาธรรม มีการช่วยเหลือแบ่งปัน ไม่เบิดเบี้ยน การรักษาของตนของ รักษาพึ่งตนของ รักษาภานุดค่าใช้จ่าย ไม่ทำอดได้รากตัว รักษาใช้รักษาสร้าง พ่อใจในสิ่งที่มี พ่อดีในสิ่งที่ได้ พอบรรมาภูนิการใช้ การกินกางในครัวเรือน ดังนกน้องที่ทำรังแต่พอตัว มีคุณธรรม จริยธรรม ใจใหญ่ ใช้กรพทางการอย่างคุ้มค่า หมุนเวียนและอนุรักษ์ทรัพยากร”

โมเดลคลองพน : สู่ความเป็นตำบลลวัถิพอเพียง

กระบวนการ

พัฒนาแกนนำ และเยาวชน

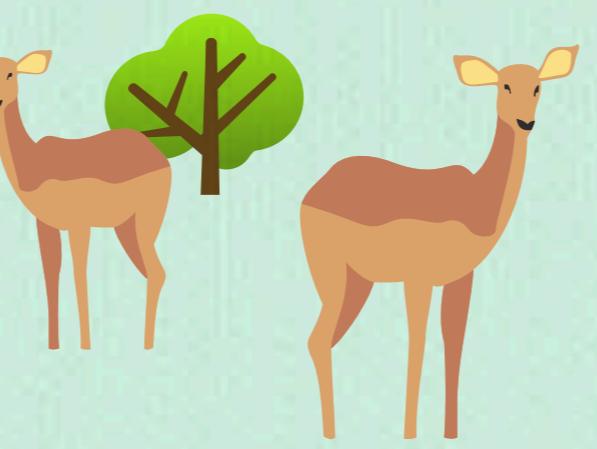
- สร้างจิตสำนึก จิตอาสา พู้นำ
- ก้าวเบ็ดการบริหารจัดการที่ดี
- เรียนรู้ศักยภาพของชุมชน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายฯ

พัฒนาทักษะครัวเรือนพอเพียงอาสา

- การปลูกอยู่ปลูกกิน ปลอดสารพิษ
- การทำเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ
- การลดรายจ่ายในครัวเรือน
- การทำบัญชีครัวเรือน

การอนุรักษ์ทรัพยากรชุมชน

- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฟื้นฟูทรัพยากร
- สร้างจิตสำนึก ปรับกัศนคติ

นิยามความหมายวิดีพอเพียง

ความพอเพียง คือ การรู้จักประยั้ด รู้จักออมมีการ
เช่าวายเหลือแบ่งปัน ไม่เบียดเบี้ยน การรู้จักมองตนเอง
รู้จักพึ่งตนเอง รู้จักกำหนดค่าใช้จ่าย ไม่ทำอะไรเกินตัว
รู้จักใช้ รู้จักสร้าง พอใจในสิ่งที่มี พอดีในสิ่งที่ได้
พอประมาณในการใช้ การกินภายในครัวเรือน ดังนกน้อย
กีกำรังแต่พอตัว มีคุณธรรม จริยธรรม ใจให้
ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า หมุนเวียนและอนุรักษ์ทรัพยากร

สภาพแวดล้อม

ตำบลคลองพนตั้งอยู่ทางฝั่งทิศตะวันตกติดกับทะเลเล้อนามัน มีลักษณะเป็นที่ราบและชายฝั่งทะเล อุดมไปด้วยป่าแสม ป่าโงกง และยังเป็นแหล่งรวมของแม่น้ำหลายสายคัวยกัน ได้แก่ ห้วยแหง ห้วยจำปุน ห้วยแก คลองแรค คลองคุ้งคั่งและคลองพน ทั้งหมดจะไหลไปสู่ท่าที่ท่านาท่อและท่ามะพร้าว คนในชุมชนมีความหลากหลายของเชื้อชาติ วัฒนธรรม ศาสนาและประเพณี เนื่องด้วยคนในชุมชนมีการอยู่พมารากะเล้อนามัน มากอาศัยพึ่งพิงกันด้วยความกลมกลืนของชาวไทยพุทธ มุสลิม และจีน มาตั้งถิ่นฐานทั้งสองฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายเรียกันว่า "ควน - เล"

ฝั่งควน ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยพุทธและไทยพุทธเชื้อสายจีน มีการปรับตัวไปตามสมัยนิยมตั้งแต่เรื่องของเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย นอกร้านนี้ยังมีการถือลัทธิและเทพเจ้าเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต อาชีพที่ยังคงคืบถือกันมา ได้แก่ การทำเกษตรกรรม การทำนา และ การทำสวนยางพารา ในขณะอีกค้านคือฝั่งเล ส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิม เลี้ยงชีพด้วยการทำประมง มีมัสยิดเป็นที่สำหรับปฏิบัติศาสนกิจ มีหลักปฏิบัติทางศาสนา และประเพณีของชาวมุสลิม เช่น การเข้าสุนัต การทำอ้าย การทำศีลอด และงานมาห์ลิค เป็นต้น คนทั้งสองฝ่ายต่างก็ยังคงอยู่ร่วมกันอย่างพากเพียบ ช่วยเหลือกัน ไม่ว่ามัสยิด วัด หรือศาลาเจ้ามีงาน ไทยพุทธ จีน และมุสลิมต่างก็ร่วมใจไปช่วยงานกันอย่างเต็มใจ

นอกจากนี้ ชาวคลองพนยังมีเอกลักษณ์ประจำถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ การสารเตยปานัน เพื่อมาทำเป็นเสื้อ หมุกยา และจง หรือการ-sanไม่ไฟ หวาน และระกำ เพื่อทำเป็นตะกร้า และผลิตภัณฑ์อื่นๆ ตลอดจนขนมพื้นบ้านที่ใช้วัสดุในท้องถิ่น เช่น ขนมต้มใบมะพร้าวอ่อน ขนมต้มใบอ้อย และขนมต้มใบพ้อ ทั้งยังมีการแสดงในแบบวิถีชาวมุสลิม คือ รองแจง และลิเกป่า โดยเฉพาะลิเกป่าได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านคินนา ซึ่งนำผู้อวุโสในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดให้กับเยาวชน

ปัจจุบันตำบลคลองพนแบ่งการปกครองออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ เขตเทศบาล เขตองค์การบริหารส่วนตำบล และเขตการปกครองท้องที่ ประกอบด้วย ๑๔ หมู่บ้าน มีเนื้อที่ประมาณ ๑๕๐.๕๗๑ ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยพื้นที่สวนปาล์ม สวนยางพารา สวนผลไม้ นาข้าว ป่าพรุ ป่าชายเลน ฯลฯ มีประชากร ๑๖,๐๐๐ คน หรือ ๕,๐๕๔ ครัวเรือนโดยประมาณ

ความเป็นมา

ตำบลคลองพน อยู่อาศัยกันมาหลายชั่วอายุคน มีหลักฐานการก่อตั้งเป็นชุมชนขึ้น เมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๐๐ โดยคุ้ดมาจากป้ายศาลเจ้า ๐๐๔-๐๐๕ วิถีการดำเนินชีวิตของ คนตำบลคลองพนจึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีทางสังคมและการพัฒนาตามนโยบายของ ภาครัฐมาอย่างยุคสมัย พолжะสรุปเป็นการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอยุค ดังนี้

พัฒนาการดำเนิน

ก่อบี พ.ศ.๒๕๐๐

ยุคก่อบี ๒๕๐๐

ย้อนไปเมื่อ ๕๐ กว่าปีก่อน ตำบลคลองพน ยังคงอุดมไปด้วยทรัพยากรป่าชายเลน สัตว์น้ำ ชาวบ้านจึงมีอาชีพประมงชายฝั่งและจับสัตว์น้ำ เพื่อยังชีพ และอาชีพรับจ้างตัดไม้ เผาถ่านใน เกตสันป่า丹โดยมีเตาเผาอยู่ในพื้นที่ถึง ๑๐ เตา แต่เมื่อป่าเริ่มหมดชาวบ้านก็เริ่มออกไปรับจ้าง ตัดไม้และเผาถ่านในต่างจังหวัด เช่น ตรัง พังงา และระนอง

พ.ศ.๒๕๐๑-๒๕๑๙

ยุคการพัฒนาจากนโยบายการรัฐ

ในช่วงแรกของยุคพัฒนาชุมชนเข้ามา ส่งเสริมการตั้งกลุ่มออมทรัพย์ และกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต โดยมีชาวคลองพนหมู่ ๕ ๖ ๑๐ และ ๑๑ เป็นสมาชิก รวมถึงมีการรณรงค์เพื่อจัดตั้งกลุ่ม ธนาคารหมู่บ้านของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งบริหารงานโดยคณะกรรมการ มีการออก ระเบียบข้อบังคับ การรับสมัครสมาชิก การดำเนิน งานในรูปของการรับฝากเงินรายเดือนและการให้ สินเชื่อแบบคิดดอกเบี้ย หลังจากนั้นร่วมสิบปี กระทำการทำป่ากุ้งเป็นที่นิยมมากขึ้น ชาวคลองพน หันไปทำป่ากุ้งตามกระแสทำให้มีรายได้มากขึ้น จึง ซื้อหาเครื่องอำนวยความสะดวกมาใช้ ทำให้พัฒนาชุมชนใน ท้องที่นี้ วิถีโภและคุ้ยเงิน ทำให้พัฒนาชุมชนใน ชุมชนเริ่มเปลี่ยนไป ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของ คนในชุมชนเห็นห่างกันมากขึ้นตามไปด้วย

พ.ศ.๒๕๗๗-๒๕๘๒

ยุคพัฒนาและพื้นฟูทรัพยากรจาก องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม

ช่วงนี้สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (PDA) ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานนำร่องที่เข้ามาจัด ตั้งกลุ่มในตำบล เช่น ธนาคารหมู่บ้าน ทั้งยังมี การซักซ่อนองค์กรอื่นๆ เข้ามาพัฒนาต่อยอดงาน แท้มีนานกีล้มเลิกไป ทิ้งช่วงไปหลายปี สมาคม พัฒนาประชากรและชุมชน (PDA) ได้เข้ามา พัฒนาชุมชนอีกรอบโดยมีภาคีสำคัญคือ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในการร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหา ความยากจน และความเดือดร้อนของชาวตำบล คลองพนที่สำคัญมีการดำเนินโครงการปลูกป่าใน

ตำบล เพื่อให้ชุมชนช่วยปลูกและคุ้มครอง โดย จัดตั้งกลุ่มการเงิน และกองทุนธนาคารหมู่บ้าน ในหมู่ ๑๐ และ หมู่ ๕ ตำบลห้วยน้ำขาว กิจกรรม ต่าง ๆ ดำเนินมาจนสามารถเป็นเครือข่าย ประกอบด้วย ๔ จังหวัด คือ กระบวนการฯ นครศรีธรรมราช พัทลุง และสุราษฎร์ธานีในชื่อ เครือข่ายชุมชนคน รักษ์ป่า ปลูกป่าภาระเฉลิมพระเกียรติ FPT ๑๕/๒

พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๔๙

ยุคการพัฒนาภกจุ่มองค์กรชุมชน และกลไกการทำงานภาคประชาชน

หลังเกิดเหตุการณ์สึนามิที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของไทยทำให้อุปกรณ์หาปลา และหอยในกระชังของคนดำบลคลองพนฝั่งเลเสียหายอย่างมาก สภาพชายฝั่งเปลี่ยนแปลงทำให้ไม่สามารถเลี้ยงปลาและหอยในกระชังได้ 从สภาพการณ์ดังกล่าว เป็นเหตุให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เที่ยวมาร่วมสนับสนุนจัดหาอุปกรณ์การประมง สร้างงานสร้างอาชีพ และบ้านเรือนให้กับผู้ที่ได้รับความเสียหายจากจุดนี้เองทำให้เกิดการรวมกลุ่มต่างๆ กระจายตามหมู่บ้านฝั่งเล

องค์กรเอกชนหลายหน่วยงานเข้ามาให้การส่งเสริมอาชีพสหกรณ์ ส่งเสริมอาชีพประมงและอุปกรณ์ประมง และส่งเสริมการออมในรูปของกองทุน เป็นต้น ต่อมาจึงเริ่มดำเนินการพื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำและชายฝั่ง ด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน

จนถึงปี พ.ศ.๒๕๕๑ โครงการรักษ์ป่า สร้างคน๔๔ ตำบล วิถีพอเพียง โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้เข้ามาสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองระดับบุคคล ครัวเรือน สู่ตำบลวิถีพอเพียงที่พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ทำให้เกิดการคืนตัวของคนทั้ง ๑๔ หมู่บ้าน รวมถึงการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการร่วมกันขับเคลื่อนงานด้วย นอกจากนี้ในปีต่อๆ มาหน่วยงานภาครัฐยังเข้าร่วมสำรวจระบบนิเวศชายฝั่ง การปลูกป่า และการสำรวจพื้นที่หลักทางเล ฯลฯ ในขณะนี้ชุมชนกำลังผนึกกำลังร่วมกัน ๗ หมู่บ้าน เพื่อจัดตั้งองค์กรหมู่บ้านชุมชนริมฝั่งทะเล ในนามมูลนิธิพัฒนาตำบล เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าท้องถิ่นหรือวิสาหกิจชุมชนด้วย

ຖុនចាំបាច់

ตำบลคลองพน มีภูมิประเทศที่เป็นทั้งที่ราบและชายฝั่งทะเล ทำให้มีความหลากหลายทางทรัพยากรธรรมชาติ ถือเป็นต้นทุนที่สำคัญของคนในชุมชน เพื่อใช้ทำมาหากินเลี้ยงชีพสืบต่อ下去 นับช่วงอายุคน นอกจากนี้ยังมีความหลากหลายทางเชื้อชาติของคนในชุมชนตำบลคลองพนที่อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจและเป็นหนึ่งเดียวในการดูแลรักษาต้นทุนที่มีเป็นผืนแผ่นดินเกิดไว้ให้คงอยู่ โดยทุนที่สำคัญประกอบด้วย

ทุนค้านทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรอรวมชาติของตำบลคงพนมีความอุดมสมบูรณ์ที่หลากหลาย ทั้งทรัพยากรที่สามารถนำไปคultiปอยอดทางการเกษตร หรือทรัพยากรที่สามารถนำไปคultiปอยอดในเชิงเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวโดยจำแนกให้เห็นได้ดังนี้

ทรัพยากรดิน ในเชิงภูมิศาสตร์ที่เป็นภูเขา เชิงเขา และที่ราบสัลปเนินลาดลงสู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน เป็นทางนำให้ลงสู่ทะเล ทำให้ชุมชนไม่ต้องได้รับผลกระทบอย่างร้าย

ทรัพยากรน้ำ ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้บนภูเขาและป่าชายเลนทำให้คลองพนมแหล่งน้ำอุดมชาติที่หล่อเลี้ยงชุมชนได้อย่างดี เช่น น้ำที่ไหลผ่านพื้นที่ลุ่มเป็นพุ เรียกป่าพุเตียว หรือเป็นหัวย เช่น หัวยแห้ง หัวยจำปุน และหัวยแก แหลมารุมเป็นลำคลอง ได้แก่ คลองแรด คลองคุ้งคั่ง คลองพน และคลองน้ำเค็ม เป็นต้น

ทรัพยากรป่า คลองอุดมด้วยป่า ทั้งป่าบกและป่าชายเลน ในตำบลมีป่าบกที่สำคัญโดยอยู่บนเขาประจำความ ซึ่งมีพื้นที่ป่า กว้างขวาง และป่าอาน้ำลอด ซึ่งน้ำห่วง เป็นอาน้ำใกล้จากป่าบก ไปสู่ท่าเล มีน้ำตกหินเพิง ซึ่งเป็นต้นน้ำบนเขา พื้นที่ป่ามีต้นพนขึ้นอยู่ หนาแน่น จนเป็นที่มากของชื่อตำบล ในขณะที่ส่วนป่าชายเลน มีป่าแสม ป่าโงกง กะ และพีชอินๆ ขึ้นเลียบชายฝั่งยาวถึง ๑๐ กิโลเมตร ชาวบ้าน ได้ร่วมกับบริหารจัดการให้เป็นเขตพื้นที่จัดการด้านการพื้นฟูและ อนุรักษ์คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ ถือเป็นแหล่งอาหาร สำคัญของชาวคลองพน นอกจากนั้นยังมีป่าพรุเตียวที่มีแห่งน้ำ อาจราน้ำจืดซึ่งสามารถจัดการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงศูนภพได้

โปรแกรม พื้นที่ป่าชายเลนเป็นแสดงความสมบูรณ์ของระบบป่าเวช ระหว่างน้ำจืดกับน้ำเดิม และน้ำกร่อย จึงกล้ายเป็นแหล่งอาหารอย่างดี ของสัตว์มีชีวิตบริเวณชายฝั่ง มีสัตว์น้ำมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก ทั้งยังช่วยรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมชายฝั่งทะเล เป็นที่กำบังคลื่นลม ลดการพังทลายของชายฝั่ง ช่วยกรองของเสียสิ่งปฏิกูลต่างๆ จาก บนบกก่อนลงสู่ท้องทะเลอีกด้วย

ทุนค้านการจัดการการเงิน

มีการรวมตัวกันของคนในชุมชนเพื่อบริหารจัดการการเงิน เช่น เครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน เริ่มจากการจัดตั้งหมู่บ้าน ปตท. พัฒนา ต่อยอดคืนมาเป็นเครือข่ายธนาคารหมู่บ้าน และพัฒนา รูปแบบยกระดับเป็นธนาคารหมู่บ้าน จากนั้นได้ขยายผลกว้าง ออกไปยังหมู่บ้านอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลคนในชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนาจิตใจ สมาชิก โดยกำหนดคุณสมบัติคนดีมีคุณธรรมไว้ ๕ ประการ คือ เป็นคนดีมีความซื่อสัตย์ เป็นคนดีไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนไม่มั่วในสิ่งօบายมุข และเป็นคนรู้จักสามัคคี

กลุ่มกองทุนหมู่บ้านเกิดจากการส่งเสริมจากนโยบายภาครัฐที่ชาวบ้านมักเรียกว่ากองทุนเงินล้าน ทั้งยังมีสถาบันการเงินเป็นองค์กรค้านการเงินที่รวมตัวกันของกลุ่มอาชีพ กลุ่ม อมทรัพย์ กลุ่มสวัสดิการ และจัดตั้งเป็นกลุ่มศูนย์กลาง เรียกว่า สถาบันการเงินชุมชน

ກ້າວເດີບ

ດ້ວຍຄວາມພອເມື່ອງ

ຕຳບລຄລອງພນຳນປະສບກາຮນີ້ໃນກາຮ່ວມກິຈກາຮມກັບໜ່ວຍງານທັງກາຮັ້ງແລະເອກະນ ເຊັ່ນໂຄຮກາຮປຸລູກປໍາເລີມພຣະເກີຍຮຕີໜຶ່ງລ້ານໄວ່ ດວຍໃນຫລວງ ກັບ ບຣີໜັກ ປຕທ. ຈຳກັດ (ມາຫານ) ໂດຍມີສນາຄມພົມນາປະຈາກແລະຊຸມຊນ (PDA) ເປັນຜູ້ປະສານງານແລະຮ່ວມສ້ວັງກະບວນກາຮກິຈກາຮມໃນຊຸມຊນ ຕ່ອນໄດ້ມີກາຮຕ່ອຍອດເຂົ້າຮ່ວມໂຄຮກາຮ່ານປຕທ. ພັມນາ ແລະເມື່ອເກີດເຫຼຸກກາຮນີ້ສືນາມີ ຕຳບລຄລອງພນ ເປັນວິກຕຳບລທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເສີ່ຍຫາຍາກເຫຼຸກກາຮນີ້ດັ່ງລ່າງຈຶ່ງມີກາງຍາຍພລອອກໄປ

ໂຄຮກາຮຍາຍພລນັ້ນໄປທີ່ກາຮສ້ວັງກະບວນກາຮເຮີຍນຸ້ງ ກາຮຈັດກາຮສິ່ງແວດລ້ອມແລະທັກພຍາກຊຸມຊນ ກາຮບຣີຫາຮຈັດກາຮກຸ່ມ ກາຮສິ່ງເສີມກາຮອມ ກາຮລົງທຸນ ຮ່ວມດຶງກາຮສິ່ງເສີມແລະພັມນາສັກຍາພາບຂອງ

ເບາວຊນ ຄຮອບຄລຸມພື້ນທີ່ໜູ້ບ້ານຕ່າງໆ ໃນຕຳບລມາກຈົ້ນ ສໍາຮັບໂຄຮກາຮັກໝໍປໍາ ສ້າງຄນ ດະ ຕຳບລວິດີພອເມື່ອງກີ່ເຊັ່ນກັນ ໄດ້ມີກາຮປະສານງານພນຳນປະສບກາຮນີ້ ແກນນຳຊຸມຊນ ແລະອບຕ. ຄລອງພນ ໂດຍພນເວທີ ປະຈາກມຕຳບລ ເພື່ອລົງມຕີເຂົ້າຮ່ວມເປັນຫຶ່ງຕຳບລໃນໂຄຮກາຮ່າຍ ເພະຊຸມຊນເໜີດິນໂກສທີ່ຈະໄດ້ຮ່ວມມືອກັນທີ້ ໦່ ໄດ້ ໜູ້ບ້ານໃນຕຳບລທີ່ພັບເຄີ່ອນງານພົມນາຊຸມຊນຮ່ວມກັນ ໂດຍເຂົ້າຮ່ວມໂຄຮກາຮ່າຍ ໃນປີ ພ.ສ. ໨໕້ອ ເປັນຕຳບລໃນຮະຍະທີ່ ໨ ທັນນີ້ດ້ວຍຄວາມມຸ່ງມັນທີ່ຈະນ້ອມເກຳລ້າດວຍເປັນຕຳບລວິດີພອເມື່ອງ ໃນໂຮກາສທີ່ພຣະບາທສມເຕົ້ຈພຣະເຈົ້າຢູ່ຫ້ວ່າ ທຽງມີພຣະນາມຍຸຄຣບ ດະ ພຣະໃນປີ ພ.ສ. ໨໕້ອ

■ กลไกการขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนโครงการฯ ให้เป็นไปตามที่ชาวตำบลคงพนร่วมกันแสดงความคิด ร่วมกันค้นหา และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการออกเป็นฝ่ายต่างๆ ตามความถนัด ทั้งยังมีการคิดความประเมินผลร่วมกัน ตามโครงสร้างดังนี้

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลคงพน

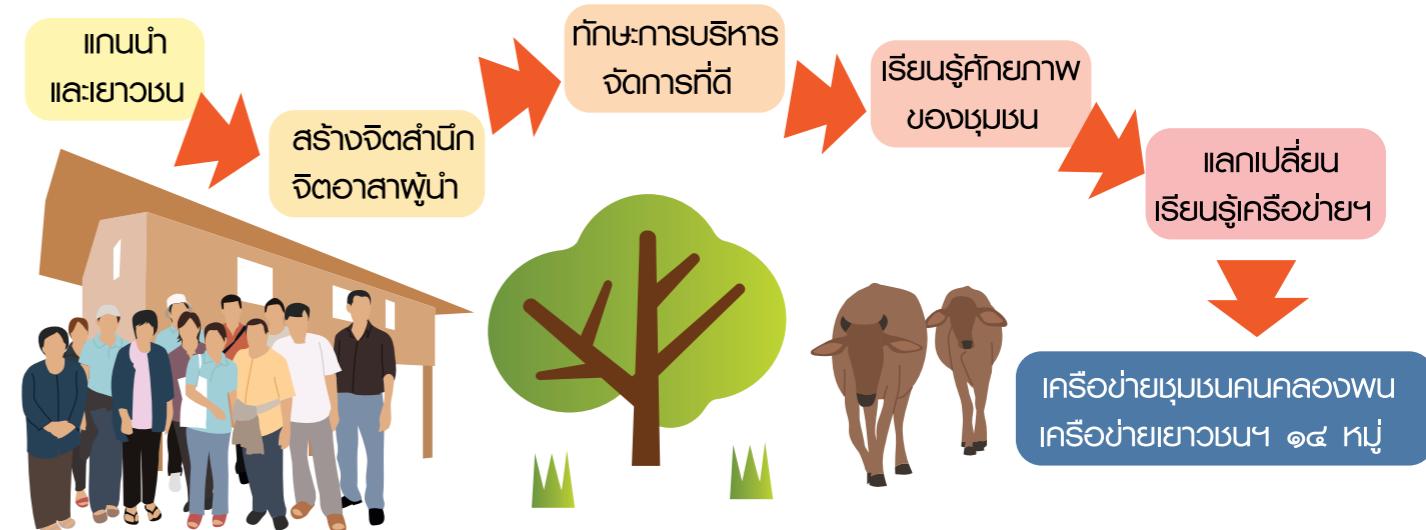
กิจกรรมภาคสนาม ปตท.

นอกจากคณะกรรมการโครงการฯ ที่จะขับเคลื่อนโครงการฯ ให้มุ่งไปสู่ความสำเร็จแห่งวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้วนั้น ยังมีทีมงานภาคสนาม ปตท. เจ้ามาร่วมเป็นแรงเสริมในการช่วยเอื้ออำนวยให้โครงการฯ ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ในรูปแบบของการประสานงานระหว่างคณะกรรมการโครงการฯ กับหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานเอกชน อื่นๆ รวมถึงการกระตุ้น ให้เกิดกระบวนการคิด แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นที่ชุมชนต้องการอย่างแท้จริง ทีมงานภาคสนาม ปตท. ของคำบลคลองพนประกอบด้วย ส่วนต่างๆ ดังนี้

เจ้าหน้าที่ประจำภาค และที่ปรึกษาภาค มีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำปรึกษา แนะนำในระดับภาคและระดับโครงการฯ รวมถึงร่วมพัฒนาศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่ประจำตำบล ด้วยกระบวนการคิด สร้างเสริมทักษะการเป็นผู้นำ และจัดการความรู้ชุมชน ตลอดจนการวิเคราะห์ และติดตามการทำงานในภาพรวม

■ รุ่นธรรมความสำเร็จในพื้นที่ การพัฒนาแก่น้ำ สารีและயາວຊນ

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล สร้างจากคนในพื้นที่ ลักษณะของงานเป็นไปแบบเชิงรุกมีบทบาท ในการสังเกตการณ์และติดตามการทำงานของคณะกรรมการโครงการฯ เพื่อที่จะแนะนำ รวมทั้ง สร้างกระบวนการเรียนรู้และการทำงาน ทั้งยังร่วมชี้แจงเป้าหมายการทำงาน สร้างกระบวนการเรียนรู้ จนคนที่ทำงานสามารถวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาสาเหตุ และการแก้ไขปัญหาร่วมกันภายในชุมชนได้เอง โดยไม่ต้องแบ่งว่าเป็นคนฝั่งขวา หรือ คนฝั่งเล

ในกรณีของตำบลคลองพน เจ้าหน้าที่ประจำตำบลและเจ้าหน้าที่ประจำภาคได้มีส่วนในการผลักดันให้เกิดเครือข่ายชุมชนคลองพนขึ้นมา เพื่อการพัฒนาตำบลร่วมกันโดยมีการประชุมร่วมกันทุกวันที่ ๐๕ ของเดือน ทำให้ชุมชนเกิดความใกล้ชิด ส่งผลให้การทำงานทุกอย่างเป็นไปอย่างราบรื่น

โครงการฯ ได้เข้ามาส่งเสริมโดยนำแก่นำต่างๆ เช่น ผู้นำทางการ ผู้นำกิจกรรมทางการ และผู้นำทางชุมชน ตลอดจนเยาวชน จากทั้งฝั่งคนขวา และฝั่งคนเล มากร่วมกันอบรม พัฒนาศักยภาพ สร้างจิตสำนึก จิตอาสาในการเป็นผู้นำที่ดี โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ใน "ระบบเกลอ" เพื่อสร้างความสัมพันธ์กันระหว่างชาวบ้านต่างชุมชน และต่างหมู่บ้าน จนทำให้เกิดการพึ่งพา กัน มีการเรียนรู้ศักยภาพชุมชนของคนเอง รู้จักชุมชนของคนเอง และนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ทั้งยังมีการทบทวน สรุปบทเรียนการเรียนรู้และสร้างเครือข่ายที่เป็นเครือข่ายชุมชนคลองพน และเครือข่ายเยาวชนฯ ครบทั้ง ๐๕ หมู่บ้าน

พัฒนาทักษะครัวเรือนพอเพียงอาสา

ชุมชนคัดเลือกครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เต็มใจและมีความพร้อมในการมุ่งไปสู่วิถีพอเพียงอย่างยั่งยืนโดยใช้คุณธรรมนำใจของครัวเรือนในการครองเรือน มีการวางแผนชีวิต มีการกำหนดเป้าหมายที่แน่นอน โดยวิเคราะห์ตนเองและชุมชน คือ ชาวคลองพน มีพื้นฐานของการเกษตร การประมงเป็นหลักอันเป็นรายได้ที่เป็นฐานเศรษฐกิจในครัวเรือน ชาวบ้านจึงเริ่มทำการสิ่งไอล์ตัวด้วยการปลูกอยู่ปลูกกินเพื่อปักปลดสารพิษ และเมื่อมีการนำไปศึกษาดูงานในต่างตำบล ชาวบ้านก็จะนำองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ โดยการทำเกษตรอินทรีย์ชีวภาพ ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง สิ่งเหล่านี้ทำให้ลดรายจ่ายในครัวเรือน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน เช่น สหัส ชานา นำระบบการครองน้ำที่เรียนจากการดูงานมาใช้กับสวนของตน และผลิตวัณฑ์ใช้ในครัวเรือนเอง เช่น น้ำยาล้างจาน ฯลฯ ทำให้รายจ่ายในครัวเรือนลดลง มีเงินเก็บ และยังมีการทำลงบัญชีรายรับ-รายจ่าย ยิ่งทำให้เห็นผลการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน จากนั้นนำไปสู่ การรวมกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มปั้ยหมักชีวภาพ กลายเป็นองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนต่อไปได้

ครัวเรือนพอเพียงอาสาจะมีกรอบปฏิบัติในการนำไปสู่เส้นทางคำบลวิถีพอเพียง ๕ เรื่อง ดังนี้

๑. การสร้างคุณธรรมนำใจของครัวเรือน ใช้คุณธรรมนำใจที่จะพิจารณาเลือกรับรู้และพิจารณาต่อต่องอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทั้งมีวินัยและความพิจารณาที่พัฒนาศักยภาพของตนเอง

๒. การกำหนดเป้าหมายชีวิต หรือแผนชีวิตทำให้เกิดการทบทวน ไตร่ตรอง และทดลองทำ เช่น ทบทวนว่าตนเองมีจุดคิดและจุดค้อยอะไร ทำให้เกิดการไตร่ตรองว่าเหมาะสมหรือไม่ หรือมีอะไรที่จะทำให้เกิดผลที่ดีกว่าได้ จากนั้นจึงทดลองทำ เพื่อหาวิธีที่เหมาะสมที่สุดและนำไปปฏิบัติต่อไป

๓. การสร้างให้เกิดวัฒนธรรมครัวเรือนแห่งการเรียนรู้ การนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างการทำงาน และมีการปรับแก้ตลอดเวลา เช่น การทำบัญชีครัวเรือน เมื่อทำจะเกิดการตระหนักรู้ถึงรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น รู้ว่าอะไรคือสิ่งฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็น ทำให้มีการ

ค้นหาวิธีการที่จะมาปรับแก้หรือแก้ไข หาเครื่องมือต่างๆ ที่จะมาช่วยแก้ปัญหา ทำให้เกิดการพัฒนา ปรับเปลี่ยนวิธีคิดและพฤติกรรมไปพร้อมๆ กัน

๔. สัมพันธภาพและการแบ่งบทบาทในครัวเรือนและชุมชน โดยภายในครัวเรือนจะมีการแบ่งบทบาทและหน้าที่กันรับผิดชอบ มีการช่วยเหลือกัน เช่นพ่อทำงานบ้าน และคุณแม่เรื่องอาหาร ส่วนลูกจะช่วยทำงานบ้านหรือช่วยทำงาน ผนวกกับระบบเกษตรที่เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมของชาวใต้ ยิ่งจะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากขึ้น ยิ่งเสริมระบบเครื่องญาติของชาวชุมชนให้เหนียวแน่นยิ่งขึ้นไป ด้วยการสร้างวิถีการผลิตที่หลากหลายและใส่ใจก่อสร้างความสัมพันธ์ให้ชุมชนเห็นถึงความสำคัญในการคุ้มครอง ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากร พลังงาน อาหาร ยาและการออม จากพื้นฐาน

ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เริ่มค่วยการปลูกจิตสำนึกคนในชุมชน เช่น การหาปลาที่ต้องไปหาระยะไกลขึ้น เพราะปลาในพื้นที่มีจำนวนน้อยลง ทั้งเรื่องทรัพยากรเริ่มลดลง หรือถูกทำลายลงไป จึงต้องหาวิธีการที่จะคุ้มครอง รักษา และฟื้นฟูเพื่อให้ทะเลยังคงมีสภาพที่ดี ด้วยแนวคิดที่ว่า "ทะเล คือตลาดสดหน้าบ้าน" เป็นต้น

๕. การบริหารจัดการเศรษฐกิจครอบครัวอย่างสมดุล โดยการบริหารจัดการเศรษฐกิจในครัวเรือนเน้นไปที่การลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ปลูกกินปลูกใช้ ที่เหลือนำไปแปรรูป หรือทำสิ่งที่ใช่เองได้โดยไม่ต้องซื้อ เช่น ทำน้ำยาล้างจาน เป็นต้น จากนั้นยังอาจมีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มทำน้ำยาล้างจาน สนับสนุน และขายในชุมชน จนเกิดรายได้เสริมและนำไปสู่การออมในที่สุด

การอนุรักษ์ทรัพยากรชุมชน

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ชาวตำบลคลองพน มีประสบการณ์ในการร่วมงานกับภาครัฐ และเอกชนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการปลูกป่าฯ กิจกรรมของโครงการ หมู่บ้าน ปตท.พัฒนา ตลอดจนหน่วยงานอื่นๆ ทำให้ชุมชนมีแนวคิด ทัศนคติพื้นฐานในการ อนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนของตน มีกระบวนการศึกษา รวบรวมข้อมูลในพื้นที่จริงร่วมกับหน่วยงาน เจ้าของโครงการฯ มีการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานของหน่วยงาน ภาคีที่มีการประสานงานร่วมกัน ทำให้ชุมชน ตระหนักรู้ในคุณค่าของทรัพยากรท้องถิ่น และนำไปสู่การพื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากร ผลที่ตามมาคือ ชาวบ้านมีทัศนคติและแนวคิดในการอนุรักษ์ ทรัพยากรในท้องถิ่นของตน รวมทั้งมีทิศทางในการจัดการทรัพยากรชุมชนอย่างยั่งยืน 💧

■ แผนที่ความรู้

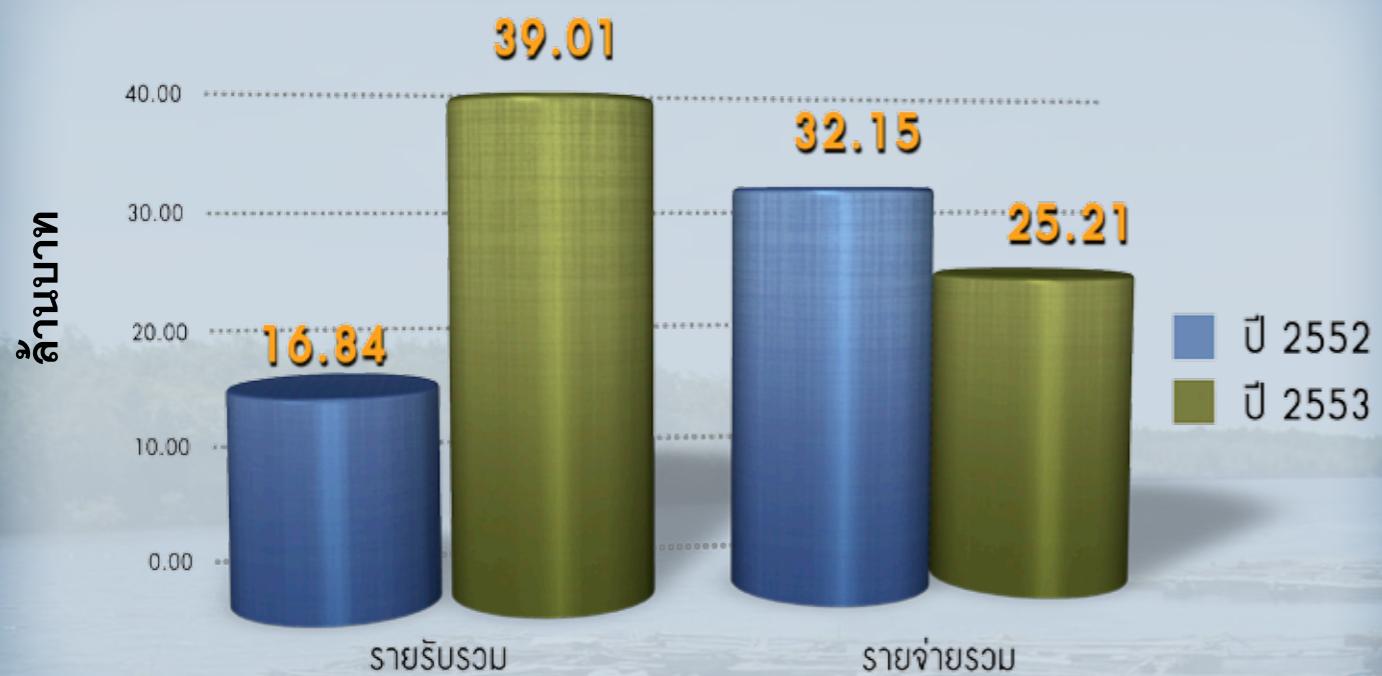
รายชื่อแหล่งเรียนรู้ต่ำบลคลองนน

- ๑ กองทุนรักษาป่า (ธนาคารรวมทุนบ้านทำมะพร้าว)
- ๒ ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน SET-PDA บ้านมุ่งล่า
- ๓ ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน บ้านคลองไคร
- ๔ ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน บ้านคลองไครใต้
- ๕ ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน บ้านทุ่งครก
- ๖ ธนาคารพัฒนาหมู่บ้าน บ้านทุ่งยอด
- ๗ ล้วนป่า ศูนย์ ต.เต่า
- ๘ ล้วนป่าอนุรักษ์
- ๙ กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ หมู่ ๑๘
- ๑๐ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านทินเปิง (ผลิตเครื่องแกง)
- ๑๑ กลุ่มผลิตปุ๋ยชีวภาพ หมู่ ๘

ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและผล้งงานในภาพรวมของคำบลระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่ารายรับรวม ปี ๒๕๕๓ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๒๒.๐๗ ล้านบาท คิดเป็น ๓๗% ของรายรับรวมปี ๒๕๕๒ ส่วนรายจ่ายรวม ปี ๒๕๕๓ ลดลงจากปี ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๙.๔๔ ล้านบาท คิดเป็น ๒๒% ของรายจ่ายรวมปี ๒๕๕๒ คั้งแผนภูมิ

แผนภูมิ ๑ เปรียบเทียบข้อมูลรายรับรวม รายจ่ายรวม และรายจ่ายพลังงานระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓

ประเมินการปล่อยคาร์บอนโดยออกใช้ด้วยกิจกรรม
ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ

คำบลคลองพนลดการปล่อยคาร์บอนโดยออกใช้คงลงได้ ๐๔๗,๔๐๒ กิโลกรัม จากกิจกรรมปลูกต้นไม้
การทำปุ๋ยอินทรีย์ กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน และพลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม

หน่วย : กิโลกรัม CO₂

กิจกรรม	ประเมิน CO ₂ ที่ลดการปล่อยลง
ปลูกต้นไม้	101,500
การทำปุ๋ยอินทรีย์	40,190
พลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม	295
กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน	1,517
รวม	143,502

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มทรัพเรื่องพอดีของสถานที่เข้าร่วมโครงการฯ

ภาคผนวก

รายชื่อคนต้านแบบ...บกสรุปความพ่อเพียง

สหส ชาวนา การกำกับดูแลผู้ผลิต

"การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ไครก์สามารถทำได้ นอกเหนือนั้นยังมีการปลูกต้นหมุยในยางทำด้วยหัวใจอันบริสุทธิ์ ตั้งใจนาให้คิพะผู้เป็นเจ้า รถยนต์ แบบปลด包袱พิชวันให้มีคลาดบด คอยให้การช่วยเหลือคลอด ผนคิคอย่างนี้ ทำอย่างนี้ ก็เก็บขายพร้อมกับผักหวานป่า ยอดมันไปขายมาคลอด"

เมื่อไปถึงตลาดพอจอดรถลูกค้าก็รุ่มแย่่กันซื้อ

จากกระเพราชาดำรัสของพระบาทสมเด็จ จนหมด ทำให้สหสลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ครั้งผ่านทางทีวีว่า "ทำเรื่องใกล้ตัว ยังมีเงินเก็บอีกด้วย ก่อน" ทำให้สหสได้นำมาเป็นเครื่องนำทางในการดำรงชีวิต โดยทำให้ได้คิดว่าที่กรุงเทพฯ ไม่มีทั้งแหล่งน้ำ ที่จะขาดแคลนมาใช้เพื่อการเพาะปลูกต่างจากบ้านของตนเอง สหสจึงคิดว่า อยู่บุนคิน ปลูกอะไรก็ขึ้นมาได้ทั้งนั้น ปี พ.ศ.๒๕๕๕ สหสจึงเริ่มปลูกทุกอย่างในที่คืนของตนเองซึ่งมีอยู่กว่า ๗ ไร่เศษ และทำมาเรื่อยด้วยใจรักปลูกทั้งพืชผัก และผลไม้ อย่างละเอียด สองตัน วันละ 20 กิโลกรัม ขายบ้างกว่า ๓๐ ชนิด

ลำดวน อันกู การกำกับดูแลผู้ผลิต

"ข้อคิดที่ได้ในการดำเนินชีวิตที่ผ่านมา คือต้องพึ่งตนเอง ไม่เลือกงาน ลงทุนตามกำลัง จะไม่ยอมเป็นหนี้ และอยู่อย่างพอเพียง"

ลำดวน เป็นชาวครัง แต่มาตั้งรกรากที่กระปี มีอาชีพตัดยางและรับจ้างทั่วไปเลี้ยงชีพมาตลอด ด้วยความยั้งยั่งเง็ง แม้จะเป็นช่วงหยุดย่าง เดือนกุมภาพันธ์ เดือนเมษายน ลำดวน ได้หารายได้เสริมให้กับตัวเองด้วยการปลูกผักกาดถั่วฝักยาว พริกขี้หนู ขายภายในหมู่บ้าน เก็บขายมีรายได้เพิ่มขึ้นมาวันละ ๒๐๐-๓๐๐ บาท ปี ๒๕๕๕ 釆เริ่มปลูกยางของตนเอง และก็รับจ้างตัดยางไปด้วยทำให้釆ได้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตว่า ต้องพึ่งตนเอง ไม่เลือกงาน ลงทุนตามกำลัง จะไม่เป็นโดยไม่จำเป็น อยู่อย่างพอเพียง "เศรษฐกิจความพอเพียง" คือ การพอมีพอกิน ความอุดหนุนปลูกของที่กินได้ พอดีในของที่เรามี ทำให้อยู่ในวิถีชีวิต ไม่ต้องลงทุนมาก สามารถช่วยคนเองได้

ประกอบ การยาวย การกำกับดูแลผู้ผลิต

"การเป็นวิถีพอเพียง คือการไม่ยอมแพ้ชีวิต ช่างสังเกต เรียนรู้ แล้วลงมือทำ... เริ่มได้จากชุดเล็กๆ ในตัวเราเองก่อน เมื่อเห็นผลก็ขยายความกำลังของเรา"

เจ้าร่วมงาน เรียนรู้งานชุมชนด้วยการเข้าเป็นกรรมการสหกรณ์การตลาดกระปีของ อสส. ทำให้ได้เรียนรู้ได้ปรับตัวและต่อมาเมื่อการเข้าสู่โครงการฯ ด้วยการปร่วมศึกษาดูงานที่ทุ่งสงและวังตะกอ เมื่อกลับจากดูงานเลยขอบและเจ้าร่วมกับกิจกรรมมาคลอด

กิจกรรมประจำวันจะคืนเข้า แล้วออกไปให้อาหารกบ ดูแลและปลูกต้นไม้ที่บ้าน ประกอบกับล่าவ່າເມື່ອກ່ອນເຄຍແນະນຳໃຫ້ຄົນອື່ນ ปลูกผักเลี้ยงปลาเลี้ยงกบแต่ก็ยังไม่มีใครทำกัน จึงพยายามเริ่มที่ตนเองก่อน ทำให้เวลาลูกค้ามาซื้อรถมอเตอร์ไซค์เห็นเข้า จึงนำไปทดลองที่บ้านตนเอง การเป็นวิถีพอเพียงของประกอบ เริ่มจากชุดเล็กๆ ในตัวเราเองก่อน เมื่อเห็นผลก็ขยายตามกำลังของเรา

รายชื่อคนต้นแบบ...บทสรุปความพอเพียง

วีระพงษ์ เจ๊สา การดำเนินชีวิตตามแบบพอเพียง

"ด้วยความตั้งใจที่ผมมีต่อวิถีพอเพียง และนำมาเป็นเพิ่มพิเศษในการดำเนินชีวิต ทำให้มีรู้จักเก็บออม ไม่ยอมเป็นหนี้ เดียวโน้มเงินมีบ้าน มีที่ดิน สำหรับปลูกอยู่ปลูกกิน ไม่ต้องซื้อขายกัน แม้ยังปลดคลาสพิษอีกด้วย หมายความให้ทุกคนในหมู่บ้านของเราระหนักเรื่องการเก็บออม เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายยามจำเป็นในอนาคตครับ"

หนุ่มใหญ่จากบ้านท่ามะพร้าว อ.คลองท่อม จ.กระบี่ คือผู้นำครอบครัวที่เปี่ยมด้วยอุดมการณ์อันเข้มแข็ง จากชีวิตยากลำบากในวัยเด็ก สอนให้วีระพงษ์ยั่งทำมาหากินและมุ่งมั่นในการออม วันนี้เขาจึงเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนได้อย่างเต็มภาคภูมิ สร้างรากฐานอันอบอุ่นมั่นคงให้กับครอบครัวได้อย่างน่าเชื่อ เบื้องหลังความสำเร็จของวีระพงษ์ในวันนี้ ล้วนมาจากวิถีการทำมาหากินด้วยหยาดเหื่อ แรงกายอย่างไม่ย่อท้อ ทั้งการทำประมงชายฝั่ง เลี้ยงปลาในกระชัง เลี้ยงหอยแมลงภู่ กรีดยาง ยามว่างยังชวนลูกๆ ทำอาชีพเสริมด้วยการปลูกผักและทำขนมขาย ที่สำคัญคือไม่ละทิ้งโอกาสเสริมสร้างความรู้ให้กับคนในบ้าน ดังเช่นการเข้าร่วมโครงการที่ถูกยกเป็นขุมทรัพย์ความรู้ให้วีระพงษ์นำมาร่วมไปในการดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง

หอยิ่ง เล็กกอ การทำบัญชีครัวเรือน

"เงินจากการซื้อขาย แค่ล่ะเดือนรวมๆ กันแล้วเป็นเงินไม่ใช่น้อย คนที่ซื้อขายส่วนใหญ่ก็ไม่เห็นจะถูกห่วยได้รางวัลกันบ่นคิดว่าแทนที่จะนำเงินไปซื้อห่วย ให้เอามาออม แล้วมารวบเคราะห์คุ้มความคุ้มค่า หากซื้อห่วยถูกจะได้เท่าไหร่ เจ้าเก็บไว้อย่างนี้จะมีกำไรคึกคัก"

หอยิ่ง และครอบครัว ถือเป็นต้นแบบนักคิดและนักปฏิบัติชั้นเลิศ ตามแนววิถีพอเพียง แห่งบ้านพูนใหญ่ อ.คลองท่อม จ.กระบี่ ด้วยความขยันทำมาหากินหนักเอาเบาสู้ ทั้งปลูกไม้ผล พืชผักสวนครัว และพืชสมุนไพร รวมแล้วเกือบร้อยชนิด อีกทั้งเลี้ยงไก่ และนก อย่างเป็นล้ำเป็นสัน ที่สำคัญคือ การทำบัญชีครัวเรือนอยู่เป็นประจำ หอยิ่งและครอบครัวจึงมีอยู่มีกิน มีแบ่งปันเพื่อนบ้าน ให้ได้อยู่กันอย่างเป็นสุข การเข้าร่วมโครงการฯ เป็นอีกก้าวหนึ่งของหอยิ่งสู่หนทางแห่งความก้าวหน้าของชีวิต เขาวางแผนที่จะนำความรู้มากมายที่ได้รับ มาใช้ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่การสร้างพลังงานทดแทนด้วยเทาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตรไปจนถึงการทำปุ๋ยน้ำเพาะไว้ใช้ในครอบครัว

วีรัตน์ ตันกรประภา การทำเกษตรอินทรีย์

"ชีวิตวัยหนุ่มไม่เคยโคนมาก เรียนรู้ได้เลยว่า มันไม่มีความสุข มีแต่ความวุ่นวาย หากก่อนหน้าให้กับชีวิตไม่เจอ จนมาได้รู้วิถีการทำเกษตรแบบพอเพียงเต็มรูปแบบ ณ นี้ เรียนรู้เลยว่า ความสุข ความมั่นคงของชีวิตที่แท้จริงนั้น อยู่ตรงนี้นี่เองครับ"

บทสรุปในการดำเนินวิถีชีวิตแบบพอเพียงอย่างเต็มรูปแบบของวีรัตน์คือ การหันหน้าอยู่ในวิถีชีวิตที่เกื้อกูลกับธรรมชาติ ประยุกต์และเก็บออม ลดละเลิกอิริยาบถ รู้จักการวางแผน กระตือรือร้นทำอาชีพเสริม และมีจิตสาธารณะพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับชุมชนที่เขาอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้ทำให้ชีวิตของวีรัตน์พบกับความสุขอย่างยั่งยืน ทุกวันนี้เขามีสุขภาพที่ดี มีเงินเหลือเก็บเพรำลดต้นทุนได้จากการหันมาใช้วัสดุไกล้ตัวและเป็นมิตรกับธรรมชาติ

ชู นิลละอุ่ยด การทำเกษตรผสมผสาน

"การปลูกพืชผักสวนครัว ทำให้เราไม่ต้องซื้อหาจากที่อื่น ปลูกไว้กิน ที่เหลือก็นำไปขายผลตอบแทนที่ได้รับ ไม่ขัดสนเรื่องเงิน"

จากที่เคยใช้ชีวิตการทำงานรับจ้างต่างๆ ที่ได้เงินเพียงเล็กน้อย ทำบ่อถังกักดักทุนจนเกือบล้มละลาย เป็นหนี้สิน จึงได้หันมาทำสวนใช้ชีวิตอย่างพอเพียงด้วยการเลี้ยงและขยายพันธุ์เป็ด ไก่ปลูกพืชสวนครัว ทำเกษตรอินทรีย์ ใช้ทุกอย่างที่เป็นชีวภาพ ทั้งปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนและรักษาสิ่งแวดล้อม จากที่คิดแปลงเดิมที่เป็นคืนเสื่อมโกร姆 ปลูกอะไรก็ไม่ขึ้น ไม่ลงกากมาทคล่องใช้วิธีปลูกและฟังกลบนิดเดียว และได้มาปลูกยาง ทำให้มีรายได้เพิ่มในครอบครัวพอก็เข้าร่วมโครงการฯ ได้ไปศึกษาดูงานและร่วมกิจกรรมอบรมความรู้ ทุกวันนี้มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานของตัวเอง ไม่เครียด ไม่มีหนี้สิน มีเงินใช้ไม่ขาดมือ เป็นแบบอย่างที่คือต่อครอบครัว

รายชื่อคนต้นแบบ...บกสรุปความพอดีของ

ดร. เกตุเกิด การกำกับดูแลใหม่

"การจัดสรรงบพื้นที่ มุ่งเน้นในเรื่องของน้ำเป็นหลัก พยายามแบ่งน้ำให้ทั่วส่วน แล้วจึงปลูกพืชสวนพืชที่ปลูกมีเป็นร้อยชนิด ใช้ปุ๋ยครั้งเดียวสามารถใช้ได้ทั้งสวน"

ก่อนหน้าเดยนี้ทำการเกษตรแบบลองผิดลองถูกมาก่อน เมื่อเกษตรฯ เกือบได้เข้ามาอบรมให้ความรู้ให้ และได้รวมกลุ่มชุมชนไม่ผลของอำเภอ ก็ได้มีโอกาสไปศึกษาดูงาน จึงสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในสวนของตน เน้นการใช้ปุ๋ยที่ผลิตเอง รวมทั้งใช้วิธีเก็บปัญหาแมลงศัตรูพืช (แมลงวันทอง) ด้วยการใช้กระปองพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วมาเป็นกับดักโดยซื้อสารลอกลินซึ่งเป็นกลินสำหรับใช้ลอกแมลงมาเป็นตัวล่อ ทุกวันนี้หรือมีรายได้อย่างสม่ำเสมอ มีแนวคิดการทำงานว่า เป็นลูกน้องของงานที่ทำ นอกจากนั้นยังมีความสำเร็จคือ การทำเครื่องปั่นในชุมชน

วลี ปิยะวิริยะกุล การกำกับดูแลใหม่

"ภูมิปัญญาความรู้ที่นำมาปรับใช้ในการทำกิจกรรมตามวิถีพื้นที่ ใช้ช่องเก่ามาคัดแปลง และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์"

วลี เป็นเหมือนผู้นำหลักในครอบครัวทั้งการงานและการเงิน จากที่ไปอยู่ค่าจ้างหัวด้วยเมื่อแม่ป่วยก็กลับมาดูแล ทำให้มีเวลาว่าง จึงหันมาปลูกผักใช้สอย ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ทำทุกอย่างที่สามารถทำได้ เพราะคิดว่าทำแล้วช่วยลดความเครียด แล้วยังเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของครอบครัวด้วย จากที่พึ่งพาคัวเองทำการกันคว้าลองผิดลองถูก ถึงที่สุดก็มาศึกษาจากผู้อื่น เกิดเป็นความรู้ที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ต่อไปโดยการใช้ภูมิปัญญาในแนววิถีพื้นที่ เช่น การปลูกพืชผักสวนครัวกินเอง ปลูกผลไม้ พืชสมุนไพร การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งเรื่องการทำบัญชีครัวเรือน

ปราภัส กายาว การกำกับดูแลใหม่

ปราภัส กายาว หรือ กังภาส ที่ช่วงชีวิตผ่านอาชีพมาหลากหลาย ทั้งพนักงานขับรถบริษัท ขับรถสิบล้อ แต่ด้วยความรักที่มีต่องานเกษตร ทำให้กังภาสมีเครื่องทึ้งงานสวนของตนเองซึ่งเป็นอาชีพบรรพบุรุษที่สืบทอกันมา จนกระทั่งได้เริ่มงานด้านอาชีพพนาชุมชนและสังคม กับหน่วยงานภาครัฐ และองค์กร NGO จนทำให้ตนเองได้เรียนรู้งานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จนมาถึงในช่วงของโครงการรักษ์ป่า สร้างคน ๔๕ ตำบล วิถีพื้นที่ ซึ่งในขณะนั้นมีก่อตั้งได้รับทราบ และเข้าใจรายละเอียดของโครงการฯ จนสามารถเป็นที่ปรึกษาด้านการจัดทำแผน การศึกษาข้อมูลตำบล การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ และด้วยวิถีชีวิตการเป็นอยู่ของกังภาสที่ชีวิตส่วนใหญ่ต้องจากจะเป็นคณะกรรมการของหลายอาชีวศึกษา และโครงการแล้ว กังภาสยังให้เวลาส่วนหนึ่งกับ สวน ต.เต่า ที่ก่อตั้งให้ความหมายของต.เต่า ว่า "เต่า นอกรากจะเป็นสัตว์ที่คนชอบแล้ว ยังเป็นสัตว์ที่มีความอุดหนุน มุนานะ และมั่นคง ถึงแม้ว่าจะช้ำ แต่ก็ยังยืน" กังจะบอกกับคนที่ถามอย่างนี้เสมอ ศูนย์ ต.เต่า จึงเป็นศูนย์ที่มีการพัฒนาอย่างช้าๆ ค่อยเป็นค่อยไป แต่ต่อเนื่อง และสิ่งสำคัญคือ มันจะเป็นสถานที่ที่มั่นคง

รายชื่อครัวเรือนพ่อเพียงอาสา

๑. นางสุภาพ วงศ์ประเสริฐ	๒๙. นางโสภา แคร่า	๕๙. นายสมพงษ์ กะเยาว์	๗๙. นางสาวสาวิตรี หลงศรี	๙๙. นายศิวรรรณ์ เกกินะ	๑๙. นางศิริพร ห้าหาบ
๒. นางสุภาพ เศวตวิมลศักดิ์	๓๙. นางแสน่า หลานอา	๖๙. นายสีลม บุญกอ	๙๙. นางสาวนวลศรี สองเมือง	๑๙. นางสาวบัวลำภู ผลเงาะ	๓๙. นายประวัติ ทองรอง
๓. นางจุพารา ยงประเดิม	๒๙. นางสาวสุกัญญา น้ำใส	๗๙. นายวิชาญ ไชยอิทธิ	๗๙. นางมะลิ ทำเมือง	๗๙. นางปัทมา เชื่องย่าง	๕๙. นางจำปี เกตุปุ่ม
๔. นางสาวกนกอร ลูกแป้น	๒๙. นางจรายา หลานอา	๙๙. นายอันวิ ทองคำดี	๙๙. นายโภนล เชื่องย่าง	๙๙. นางสาวพรศิริวรรณ เชื่องย่าง	๗๙. นางเพียร วุ่นสังทำ
๕. นางขวัญอิทธิ พิศพรวรรณ	๓๙. นางวันเพ็ญ สันสหัน	๕๙. นางสาวอุบลรัตน์ เกตุเกิด	๕๙. นางสีรีย์ สาเก	๕๙. นางสาววนิชชา เกกินะ	๙๙. นางรุ่งทิพย์ โภสินโท
๖. นางณัฐวรรณ แซ่เตียว	๓๙. นายสุรัตน์ ทำเมือง	๖๙. นายโรจน์ ใหม่เสน	๗๙. นายลำคำน อินทนุ	๗๙. นางศิรินทร์ รุ่วแปง	๑๐๙. นางเตือน ขานทอง
๗. นางชวนพิศ นับทอง	๓๙. นายประเสริฐ ทำเมือง	๗๙. นายทวี ทำเมือง	๙๙. นางสมจิต มิสแอล'	๙๙. นางวรรณภา ห้าหาบ	๑๐๒. นางประพัย พิทักษ์
๘. นางสุพัค น้อยมาก	๓๙. นายวัชรพงษ์ จรรักษ์	๙๙. นายเฉม ลูกบัว	๙๙. นายเอกพล สันสหัน	๙๙. นางสุนิชา เชื่องย่าง	๑๐๗. นางจินต์ พิทักษ์
๙. นาง索รายา ศรีสุข	๗๙. นางสาว索วรรณ หลานอา	๕๙. นางร่ออี๊ะ สันสหัน	๙๙. นางวานานา เชื่องย่าง	๙๙. นางวรรณนา ห้าหาบ	
๑๐. นางนิพา จรรักษ์	๗๙. นางวรุทัย จรรักษ์	๙๙. นางยินดี หลานเด็น	๙๙. นางสาว索รายา น้ำใส	๙๙. นายคนหล้าหมาย ผลเงาะ	
๑๑. นางวิลัย จรรักษ์	๗๙. นางสาวสีดา จรรักษ์	๙๙. นายปรีชา อุ๊ดี			
๑๒. นางจรัสศรี พรมครตระ	๗๙. นางวรรณนา บี๊หุ๊	๙๙. นางสมจิต อุ๊ดี			
๑๓. นางสาวยาสีอน๊ะ หะยีเจาะซอ	๗๙. นางสาวสอง นามห่อ	๙๙. นางสาวนันลนา สุทอก			
๑๔. นางข้อคี๊ยะ จรรักษ์	๗๙. นางสาวนิคาน หมั่นมา	๙๙. นางสาวสุวรรณี ผลเงาะ			
๑๕. นางสมจิต สีงาม	๗๙. นางสมจิต ลະญุ	๙๙. นายคล สุทอก			
๑๖. นางสาวสุภา จรรักษ์	๗๙. นางสาวพิมพ์เพ็ญ ขาวแยก	๙๙. นางภัคจิรา จรรักษ์			
๑๗. นางนารี จิตรกรุ่ม	๗๙. นางสาวน้ำดูชา รักษาพราหมณ์	๙๙. นางสมจิตรา อุ๊ดี			
๑๘. นายสมนึก สะโคง	๗๙. นางนิดา คงพุฒ	๙๙. นางยมอ้า จรรักษ์			
๑๙. นายสมศักดิ์ ทำเมือง	๗๙. นางวรรณ จรรักษ์	๙๙. นางแอด จรรักษ์			
๒๐. นางสมจิตร์ ชوانนำ	๗๙. นางมีศรี ทาแอ๊	๙๙. นายสม่าแօ หมินหวัง			
๒๑. นายสมจิต ชุมเพชร	๗๙. นายสุรพล ผลอินทร	๙๙. นางสุนีย์ ทำเมือง			
๒๒. นางนารี สุทอก	๗๙. นางน้อย ผลอินทร	๙๙. นางยลดา จรรักษ์			
๒๓. นางนิยม หลานอา	๗๙. นายประทักษ์ รักไทย	๙๙. นางกรองทอง มาศโอลด			
๒๔. นางวิภา หลานอา	๗๙. นางละม้าย การณ์เมธี	๙๙. นายปรีชา สุทอก			
๒๕. นางยุพิน แคร่า	๗๙. นางอุบลรัตน์ กะเยาว์	๙๙. นางพิมพา ทำเมือง			

ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นางสาวมาลี ไทรบุรี
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นายอิسم่าแอน สุทอก
ที่ปรึกษาภาค	นายเสรี จุ้ยพริก

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๗๗-๒๐๐๐
www.pttplc.com